

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref.	Vår ref.	Arkivkode	Dato
201001393-2/TAB	201000839-4	008	11.05.2010

Høring - forslag om ny forskrift om id-kort – innføring av krav om id-kort for renholdsbransjen, samt enkelte endringer i ordningen for bygge- og anleggsbransjen

Vi viser til oversendelsesbrev fra Nærings- og handelsdepartementet fra 29.03.2010 og høringsbrev og høringsnotat fra Arbeidsdepartementet fra 08.03.2010.

Brønnøysundregistrene er en forvaltningsetat med ansvar for en rekke nasjonale kontroll- og registreringsordninger for næringslivet. Etatens overordnede mål er å bidra til økt økonomisk trygghet og effektivitet både for næringslivet og i samfunnet generelt. Brønnøysundregistrene er forvalter av Altinn, næringsdrivendes portal for elektronisk innrapportering og utveksling av meldinger med offentlige myndigheter. I henhold til tjenesteloven av 19. juni 2009 nr 103 §§ 6 og 7 er Altinn kontaktpunktet i Norge for tjenesteytere fra hele EØS området. Brønnøysundregistrene forvalter også ELMER-retningslinjene, en forvaltningsstandard for utforming av elektroniske skjema.

Oppgaveregisteret er høringsinstans ved forslag om regelendringer som kan innebære nye eller endringer i eksisterende oppgaveplikter. Gjennom sitt samordningsarbeid skal Oppgaveregisteret søke å oppnå en reduksjon i de oppgaveplikter som påligger næringslivet.

På denne bakgrunnen ønsker vi å uttale oss i hørings-saken

Samlet sett mener vi forslaget til ny felles forskrift er godt. Vi har imidlertid enkelte kommentarer til utvalgte sider av forslaget.

Næringsdrivendes administrative kostnader og tiltak for å redusere dem

Administrative kostnader defineres som bedriftens kostnader knyttet til å finne frem til, dokumentere, lagre, gjøre tilgjengelig eller rapportere alle former for informasjon på bakgrunn av krav i offentlige regler (Rambøll, 2004).

Denne definisjonen innebærer en avgrensning mellom informasjonskrav og innholdskrav. Innholdskrav er de handlinger eller fremgangsmåter som regelverket forplikter bedriftene til, mens informasjonskrav gjelder forpliktelsene til å opprette og/eller stille til rådighet informasjon om disse handlingene eller fremgangsmåtene (Administrative kostnader. Om næringslivets administrative kostnader ved å etterleve offentlige informasjonskrav. (von der Fehr, 2006)).

Regjeringens viktigste virkemiddel for å redusere og holde næringsdrivendes administrative kostnader lave er bruk av elektronisk innrapportering og bruk av Altinn. Dernest er det viktig å bruke opplysninger som allerede er myndighetsgodkjent og lagret elektronisk slik at virksomheter ikke behøver å innrapportere de samme opplysningene flere ganger til flere myndigheter. Offentlige myndigheter vil bedre sitt tilsynsarbeid med at regelverk etterleves ved å

bruke mer oppdaterte opplysninger fra kilderegistre i stedet for selv å samle inn alle nødvendige opplysninger.

Plikt til å skaffe ID-kort og administrative kostnader. Erfaringer og nye tiltak

Gjeldende løsning med ID-kort på bygge- og anleggsplasser har vært i drift i 2 år. Basert på de erfaringer som er gjort har tiltaket vist seg å være vellykket og en høy prosent av virksomhetene har gjennomført søkeprosessen. Arbeidstilsynet har nedlagt mye arbeid i veiledningsinformasjon på egne nettsider, med å tilby informasjon på flere språk og en egen flerspråklig veiledningstelefon. Allikevel har det vært tilbakemeldinger fra mange virksomheter om at de har brukt mye tid og krefter på å finne ut av krav til registrering, meldeskjema og saksbehandlingsrutiner hos berørte registre. For å holde virksomhetenes tidsbruk til å gjennomføre søknadsprosessen så lav som mulig mener vi det er viktig å planlegge skjema, meldetjenester og veiledningsinformasjon med dette for øye. Anvendelse av ELMER-prinsippene gir slike gode, brukervennlige elektroniske skjema. Oppgaveregisteret bidrar gjerne med råd og vink om hvordan dette kan gjøres. Kontakt oss gjerne på adressene <http://www.brreg.no/elmer/> eller ELMER@brreg.no

Elektroniske søknadsskjema som førstevalg for virksomhetene. Skjemakatalogen i Altinn

For å legge til rette for at elektroniske søknadsskjema blir førstevalget for så mange virksomheter som mulig, er det viktig at man i forkant av iverksettelsen informerer om hvordan en virksomhet på forhånd kan kontrollere om det er feil eller mangler i de opplysningene i det enkelte register som vil bli lagt til grunn i søknadsprosessen. Oppgaveregisteret mener videre at det er avgjørende for å holde de administrative byrdene så lave som mulig at en virksomhet får tilstrekkelig informasjon i et eventuelt avslag på sin søknad til å få oversikt over hvilke feil som må rettes og hvordan feil kan rettes for å komme videre i søkeprosessen.

Jo bedre tilrettelagt og praktisk informasjon om utfylling av skjema og registreringsplikter som gjøres tilgjengelig, jo raskere vil søkervirksomheter komme i gang med ID-kortene. Trolig vil slike informasjonstiltak avlaste førstelinjetjenesten hos både kortutsteder, Arbeidstilsynet og den enkelte registereier. Søknadsskjema som inngår i ordningen bør gjøres tilgjengelige i Skjemakatalogen i Altinn. Nødvendige skjema for virksomheter som reguleres av tjenesteloven, skal være tilgjengelig i Altinn, det nasjonale kontaktpunktet for tjenesteytere i EØS-området.

Forslag til § 5 Kortutsteders plikter

Arbeidsdepartementet redegjør i kapittel 3.5.2 for hvordan kortutsteders register over bestillere og kortinnehavere skal brukes i tilsynsarbeidet.

For å gjøre tilsynet med ordningen mer effektivt mener vi det er viktig at Arbeidsdepartementet tar en gjennomgang av hvordan kortutsteders registre skal forholde seg til endringer i opplysninger som oppstår etter at utstedelse av kort har skjedd. Dette vil være endringer som tilsier at vilkårene for id-kort ikke lenger er oppfylt. Se utfyllende kommentar til forslag til § 15 under.

Forslag til § 14. Særlig krav for regngjøringsbransjen, forslag til krav om HMS-egenerklæring

Vilkår om registrering i offentlige registre vil bare kunne avhjelpe problemet med uregistrerte virksomheter og uregistrerte ansatte. Personer som jobber for uregistrerte virksomheter har ikke noen rettigheter etter HMS-regelverket ettersom de ikke har en formell arbeidsgiver. Derfor er det meget positivt at departementet understreker betydningen av å forsikre seg om at en virksomhet faktisk oppfyller minstekravene til registrering i offentlige registre.

Vi forstår det slik at forslaget om å kreve en utfylt HMS-egenerklæring når det søkes om kort til egne ansatte, skal fungere som deler av det faktagrunnlaget Arbeidstilsynets skal benytte i sitt kontrollarbeide med etterlevelse av HMS-regelverket ute på arbeidsplassene.

Vi savner en vurdering av de økonomiske og administrative konsekvensene for berørte virksomheter og tilsynsetat ved å innføre dette tilleggskravet. Oppgaveregisteret anbefaler at det vurderes nærmere hvordan opplysningene på en slik HMS-egenerklæring skal brukes i praksis. Hvis egenerklæringen kun brukes ved bestillingstidspunktet uten at noen av opplysningene skal kontrolleres, stiller vi spørsmål ved om dette kravet er godt nok begrunnet. Skal egenerklæringen ha noen funksjon med å gjøre tilsyn mer effektivt, bør den lagres i Arbeidstilsynets register slik at

den er elektronisk tilgjengelig. Dersom egenerklæringen inneholder opplysninger som ikke kan tilgjengeliggjøres offentlig, må lesetilgangen begrenses til Arbeidstilsynets ansatte.

Hvis departementet allikevel opprettholder dette tilleggsvilkåret, mener vi utformingen av HMS-egenerklæringen må omarbeides.

For å lette arbeidet for virksomhetene anbefaler vi at det utarbeides en mal for en slik erklæring. Den bør tas inn som et vedlegg til forskriften slik det er gjort i forskrift om offentlige anskaffelser. En slik mal bør tilgjengeliggjøres på flere språk. Gjerne på samme måte som Arbeidstilsynet har gjort med standard arbeidsavtaler oversatt til en rekke språk. I en slik mal bør det klargjøres nærmere med en oppstilling av hvilke krav virksomheten skal etterleve gjennom egenerklæringen, ikke bare henvise til annet regelverk. Vi anbefaler videre at det tas inn en link til den oversikten Arbeidstilsynet har over godkjente tilbydere av bedriftshelsetjenester, slik at virksomheten lettere kan skaffe seg oversikt over tilbydere av slike tjenester i sitt nærrområde.

Vi anbefaler også at det tas inn noen opplysninger om yrkesskadeforsikring og en link til Yrkesskadeforsikringsforeningen som har en fullstendig oversikt over forsikringsselskaper som tilbyr slik forsikring. (<http://www.yff.no/>) En slik tilrettelegging gjør at virksomhetene raskere kan skaffe seg nødvendige opplysninger om hvordan de kan etterleve sine lovpålagte plikter.

Til sist mener vi det er nødvendig å utarbeide klare retningslinjer for hvordan en slik HMS-egenerklæring som leveres inn i søknadsprosessen skal vurderes. Etter hvilke kriterier skal en erklæring godtas eller underkjennes av Kortutsteder?

Opprettholdes krav om egenerklæring anbefaler vi at det tas inn en formulering i § 17 som sier at Tilsynsmyndighetene kan tilgjengeliggjøre opplysninger om inndratte kort i det nye registeret. Oppdragsgivere bør kunne få tilgang på informasjon om at Arbeidstilsynet har påvist alvorlige mangler, slik at de kan gjøre informerte valg av oppdragstakere.

Hvis påvist manglende etterlevelse ikke følges opp med effektive sanksjoner, vurderer vi det dit hen at krav om HMS-egenerklæring bør frafalles i forslaget til ny forskrift.

Forslag til vilkår for utstedelse av id-kort i §§ 12 og 14

Forslaget til ny forskrift vil omfatte en del virksomheter med registreringsplikt i Foretaksregisteret i tillegg til i Enhetsregisteret. Dette gjelder foruten virksomheter med registreringsplikt som følger av den valgte organisasjonsformen også enkeltpersonforetak med mer enn fem personer i fast stilling, jf. foretaksregisterloven av 21. juni 1985 nr 78, § 2-1 første ledd nr. 7. For å sikre at disse virksomhetene faktisk oppfylder sin registreringsplikt før de får utstedt id-kort til sine ansatte, bør Foretaksregisteret inntas i oppregningen over registre i forskriftens §§ 12 og 14.

For å sikre at målsettingene om å bekjempe sosial dumping og useriøse virksomheter nås, mener vi det er viktig å ta inn som vilkår for utstedelse av id-kort at virksomheter ikke kan være registrert tvangsavviklet eller at det er åpnet konkurs. Kortutsteder kan få adgang til å kontrollere dette med direkte oppslag mot Konkursregisteret når en virksomhet søker om id-kort. Formålet vil være å etablere et effektivt hinder mot at det utstedes id-kort til arbeidstakere i virksomheter der det er åpnet konkurs eller som er tvangsavviklet. Etter forskrift om konkursregisteret og om kunngjøringer etter konkursloven av 23. august 1993 nr. 824 § 11 første ledd er opplysninger om konkurs og tvangsavvikling offentlig tilgjengelig i fem år etter avsluttende kjennelse eller utlodning.

Vi foreslår dermed at oppstillingen av offentlige registre i forslag til §§ 12 og 14 blir som følge:

- Enhetsregisteret
  - Foretaksregisteret
  - Det sentrale folkeregisteret
  - Merverdiavgiftsregisteret
  - Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret
  - Sentralskattkontoret for utenlandssaker
- Bemanningsforetak, jf. Forskrift 4.juni 2008 nr. 541 om bemanningsforetak § 1, skal i tillegg være registrert i Arbeidstilsynets register over bemanningsforetak.*

Og nytt annet ledd:

Dersom virksomheten er tvangsavviklet eller det er registrert konkursåpning i Konkursregisteret kan det ikke utstedes id-kort.

Oppgaveregisteret mener det er en forbedring av regelverket at det tas inn en slik opplisting av registre som knyttes til id-kortordningen. For å tilrettelegge for virksomhetene som berøres mener vi imidlertid det er viktig at det tas inn noen flere opplysninger om det enkelte register. Vi foreslår at det føyes til en kommentar til forskriften slik det for eksempel er gjort i Internkontrollforskriften. Slik teksten i paragrafen står nå vil det være svært vanskelig for den enkelte virksomhet og deres ansatte å ta stilling til hva som skal til for å oppfylle vilkårene for registrering i det enkelte register. Relevante opplysninger som kan tas inn i en slik kommentar kan for eksempel være navn på register, navn på etat som forvalter registeret, hjemmel for registeret, kontaktopplysninger til registeret, en henvisning til at nødvendige meldeskjema er tilgjengelig i Skjemakatalogen i Altinn, skjemanummer og skjematittel til de aktuelle meldeskjema, m.m. Oppgaveregisteret er gjerne behjelpelig med å fremskaffe slike opplysninger, dersom det er ønskelig.

Forslag til § 15. Særskilt register over renholdsvirksomheter som har fått utstedte id-kort

I høringsnotatet s.26 sier Arbeidsdepartementet: *"For at registeret skal være et effektivt virkemiddel og ha troverdighet utad, er det avgjørende at det inneholder korrekte opplysninger."*

Vi forutsetter at det fins nødvendig hjemmel for opprettelse av registeret.

Oppgaveregisteret finner at intensjonen og formålet med et nytt register er god.

Vi har imidlertid noen kommentarer til oppdatering og vedlikehold av opplysninger i den foreslåtte ordningen som også berører sanksjonsrutiner for virksomheter og ansatte som ikke fyller vilkårene som er satt.

Arbeidsdepartementet foreslår at en virksomhet automatisk blir registrert i registeret når virksomheten har fått utstedt id-kort. Kortutsteder pålegges å sørge for at meldingen om dette sendes til Arbeidstilsynets nye register.

Vi foreslår at opplysninger lagret i Konkursregisteret tas i bruk i oppdateringen av registeret.

Når det åpnes konkurs i renholdsvirksomheter som faller inn under id-kort ordningen bør Arbeidstilsynet ta i bruk Konkursregisterets tjenester for oversending av melding om dette. Det samme bør gjelde for virksomheter som tvangsavvikles.

Dersom Arbeidstilsynets register rutinemessig får melding om tvangsavviklinger eller åpning av konkurs i relevante virksomheter, vil disse opplysningene kunne danne grunnlag for en helt eller delvis automatisert kontroll av om utstedte id-kort leveres inn til makulering, som forutsatt. Dette vil være viktig for å unngå at id-kort som ikke lenger er gyldige, er i omløp. Som det fremgår av høringen er Arbeidstilsynets erfaringer at det er et økende problem at ugyldige id-kort er i omløp. Vi nevner spesielt id-kort knyttet til tidligere arbeidsforhold som ikke er levert kortutsteder for makulering eller kort som er utløpt på dato. Ansatte i virksomheter som er tvangsoppløst eller konkurs har ikke lenger en arbeidsgiver. I høringen foreslås det at tilsynsmyndighetene gis hjemmel til å inndra ugyldige id-kort og levere dem til makulering hos kortutsteder, jfr. forskriftsutkastets § 7 andre ledd. Dette gjelder kun for kort som er utgått på dato og kort som ikke er innlevert etter opphør av arbeidsforholdet. Vi foreslår at det presiseres at tvangsoppløsning og konkurs gjør utstedte kort ugyldig og at kortene skal makuleres.

For at intensjonen med det foreslåtte registeret nås, slik at det inneholder korrekte opplysninger og at det fungerer som et effektivt verktøy mot useriøse aktører, anbefaler vi videre at noen opplysninger som kan hentes fra Enhetsregisteret, tas inn i en automatisert oppdateringsrutine av Arbeidstilsynets register. Eksempler på opplysninger som trolig bør utløse en oppfølgingsmelding til en virksomhet enten fra Kortutsteders register eller fra Arbeidstilsynets register eller koordinert fra begge, kan være opplysning om at virksomheten er registrert kjøpt av en annen virksomhet, f. eks gjennom virksomhetsoverdragelse. Videre av betydning kan være opplysning om at virksomheten har endret navn, at virksomheten er meldt oppløst, at den er slettet i Enhetsregisteret (og alle tilknyttede registre), at virksomheten har endret forretningsadresse og/eller virksomhetsadresse, m.m.

Trolig vil det være et behov for å koordinere rutiner mellom Kortutsteder, Arbeidstilsynets register og tilsynsmyndighetene rundt hvordan de skal forholde seg til meldinger om endringer av vesentlige forhold i en virksomhet. Hvilke konsekvenser skal det få for virksomhetene og allerede utstedte kort at Arbeidstilsynet og Kortutsteder har blitt kjent med at en virksomhet ikke lenger oppfyller ett eller flere vilkår? Vi tror også det blir viktig for andre brukere av registeret, f. eks oppdragsgivere, at når man gjør oppslag på en virksomhet der det har oppstått slike endringer, så gjøres disse opplysningene tilgjengelige. Kanskje bør det også bli mulig å merke en virksomhet i registeret med at noen kort eller alle kort "fryses" eller er stilt i bero i påvente av at virksomheten ordner opp i de forhold som har oppstått.

Det gir et grunnlag for en mer effektiv kontroll med useriøse virksomheter når tilsynsmyndigheter aktivt tar i bruk offentlige, myndighetsgodkjente opplysninger om virksomheter.

Til sist mener vi det er viktig, når registersystemet skal utformes, å ta høyde for behovet for styringsinformasjon og statistikk. Med styringsinformasjon mener vi opplysninger som skal brukes i oppfølging og i en framtidig evaluering av ordningen. Vi anbefaler derfor at statistikk over bruk og innhold av registeret lagres systematisk.

Oppgaveregisteret deltar gjerne med råd og vink til utformingen av registersystem som tar i bruk opplysninger lagret i Enhetsregisteret og Konkursregisteret til automatisk vedlikehold og kontroll av opplysninger om renholdsvirksomheter.

Forslag til § 16 Årlig melding. Bruk av opplysninger i Enhetsregisteret til oppdatering

Oppgaveregisteret mener at krav om årlig melding bør frafalles.

Dersom Arbeidstilsynet tar i bruk regelmessig oppdatering av sitt register med opplysninger fra Enhetsregisteret og Konkursregisteret, vil dette være en langt mer effektiv oppdateringsmetode. Opplysninger kan sendes Arbeidstilsynets register umiddelbart etter at vedtak er utferdiget. I tillegg vil Arbeidstilsynet kunne slippe utgifter og administrasjon rundt oppfølging av en slik årlig melding. Virksomhetene vil på sin side slippe å forholde seg til en ekstra oppgaveplikt.

Regjeringens målsetting om å holde virksomheters administrative kostnader lave tilsier at meldeplikten ikke innføres.

Dette får konsekvenser for utforming av sanksjonsmidler i § 17. Vi anbefaler at det presiseres at Arbeidstilsynet har anledning til å slette virksomheter fra registeret, når det er mottatt melding om konkurs eller tvangsavvikling. Videre mener vi det blir viktig å avklare betingelser for eventuelt å kunne slette virksomheter som ikke har etterkommet Arbeidstilsynets pålegg om å rette opp nærmere spesifiserte forhold. Vi mener her forhold som Arbeidstilsynet har mottatt melding om fra andre registre og som tilsier at ett eller flere vilkår for id-kort ikke lenger er oppfylt.

Nye rutiner og informasjonstjenester under planlegging ved Brønnøysundregistrene

Brønnøysundregistrene arbeider kontinuerlig med å videreutvikle de registre vi er registerfører for. Noen planlagte endringer vil trolig bidra til ytterligere å gjøre Arbeidstilsynets kontrollarbeide mer effektivt. For enkelthets skyld nevner vi at det jobbes med:

- a) Et eget meldeskjema for nyregistrering og endring av opplysninger om Norskregistrert Utenlandsk Foretak (NUF) tilrettelagt i norsk og engelsk språkdrakt.
- b) Konkursregisterets nye "Bosiden i Altinn" skal videreutvikles med ny funksjonalitet til også å kunne hente kontrollopplysninger om registrerte ansatte i NAV aa-registeret.
- c) Enhetsregisteret og Skatteetatens Merverdiavgiftsregister skal oppdatere opplysning om registrering i Merverdiavgiftsregisteret daglig.

Planleggingsmøter for berørte registre

Brønnøysundregistrene ved våre berørte registre Enhetsregisteret, Foretaksregisteret, Konkursregisteret, Oppgaveregisteret og Altinn, ønsker å delta med innspill i planleggingen av den nye løsningen. Vi ønsker å bidra til at planleggingsmøter ledet av Arbeidstilsynet sikrer at eventuelle misforståelser, uklarheter eller feil rundt detaljerte registreringskrav lukes bort tidlig i planprosessen. Slike planleggingsmøter vil også kunne være nyttige for alle berørte registre og registereiere for å fange opp relevante spørsmål tidlig. Vi trenger informasjon om løsningen til å planlegge eventuelle behov for intern opplæring og informasjon til vår førstelinjetjeneste som skal ta i mot nye søkervirksomheter og hjelpe dem gjennom de delene av registreringsprosessene som

Brønnøysundregistrene har ansvar for. Til sist ønsker vi også å få kvalitetssikre tekster om våre registre som eventuelt skal benyttes i veiledninger, brosjyrer, nettsider etc.

Et forum for alle berørte registre når løsningen er satt i drift

Vi foreslår at det opprettes et eget forum rundt id-kortordningen. Det vil være naturlig at Arbeidstilsynet innkaller og leder møtene. Et slikt forum bør brukes til å etablere tett kontakt og til informasjonsdeling mellom registreiere og berørte registre rundt de forhold som er relevant for id-kortordningen. Videre vil det være naturlig å foreta nødvendige avklaringer, å prioritere og å koordinere gjennomføring av eventuelle endringstiltak som måtte oppstå i framtiden. I tillegg vil et slikt forum være nyttig for å samordne informasjonstiltak som kan sikre en felles, koordinert strategi overfor virksomhetene og dermed lette gjennomføringen av id-kortordningen.

Plikt til å bruke organisasjonsnummer og opplysninger om registreringsenheter

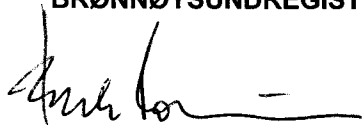
Rutinemessig minner vi om offentlige organers plikt til å bruke organisasjonsnummer som entydig identifikator på registreringsenheter. Plikten omfatter også bruk av opplysninger om slike registreringsenheter lagret i Enhetsregisteret, jf. § 1 lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr 15

Meldeplikt til Oppgaveregisteret

Vi minner til slutt om at nye eller endrede oppgaveplikter skal meldes til Oppgaveregisteret, jf § 4 i lov om Oppgaveregisteret av 6. juni 1997 nr 35. Fastlagt skjema BR-1020 "Næringslivets oppgaveplikter" er tilgjengelig på <http://www.brreg.no/blanketter/>
Ta gjerne kontakt med Oppgaveregisteret for nærmere informasjon om utfylling av skjema.

Oppgaveregisteret ser fram til å samarbeide med Arbeidsdepartementet og Arbeidstilsynet om innspill til utformingen av denne nye eForvaltningsløsningen.

Med hilsen
BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Erik Fossum
direktør

Håkon Olderbakk
avdelings direktør

Saksbehandler: Elisabeth Hofstad tlf 75 00 79 53

Kopi: Arbeidsdepartementet